

Till läraren

Arbetskadskydd från LPA (rubrikbild 1)

Olyckor drabbar också unga... (bild 2)

Lantbruket är en bransch med hög olycksfallsrisk, bara i bygg- och transportbranschen inträffar det mer olyckor. Ungdomar råkar inte bara ut för skador i lantbruksarbetet utan de har också en hög olycksfallsrisk i trafiken och i fritidssysselsättningar. Därför behövs olycksfallsförsäkring för både arbetsskador och fritidsolycksfall. Om ett olycksfall inträffat under påverkan av rusmedel kan försäkringsbolaget antingen helt vägra att betala ersättning eller minska ersättningen. (Finskspråkig statistik på www.mela.fi > Tilastot)

OFLA-försäkringar (bild 3)

Olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare (OFLA) täcker arbetsskador, dvs. olycksfall i lantbruksarbetet och yrkessjukdomar som uppkommit i detta arbete samt dödsfall genom olycksfall. När det är fråga om arbetsoförmåga som orsakats av sjukdom (t.ex. förkylning eller angina) och sjukskrivning av den anledningen, ska man söka ersättning hos FPA (om längre sjukskrivning än 9 vardagar) eller hos LPA (sjukskrivning högst 9 vardagar).

Det finns också en OFLA-försäkring för olycksfall på fritiden. Bara de som har försäkringen för arbetsskador kan teckna fritidsförsäkringen. Båda försäkringspremierna är avdragsgilla vid beskattningen.

OFLA-arbetskadeförsäkring (bild 4)

OFLA-arbetskadeförsäkringen är automatiskt i kraft när den obligatoriska LFÖPL-försäkringen är i kraft. De som inte är obligatoriskt LFÖPL-försäkrade men ändå regelbundet arbetar som lantbruksföretagare kan teckna arbetskadeförsäkringen frivilligt. Även ungdomar under 18 år kan teckna den frivilliga arbetskadeförsäkringen om de bor och arbetar på hemgården. Det lönar sig absolut att ha en OFLA-försäkring om man deltar i arbetet på hemgården.

Även deltidsodlare har orsak att ta en frivillig OFLA-försäkring med tanke på olycksfallsrisken i lantbruket. Skador som inträffat i jord- och skogsbruksarbete ersätts inte av andra frivilliga olycksfallsförsäkringar.

En typisk skada i lantbruket är att man halkar eller snubblar i kreatursskötsel. Oftast skadar man då armar eller ben. Till exempel vid en underbensfraktur blir sjukskrivningen minst 6 veckor. För ett sådant olycksfall betalas dagpenning (LFÖPL-arbetsinkomsten dividerad med 360) och dessutom ersätts läkararvoden, resorna till läkarmottagningen, fysikalisk behandling och läkemedel.

OFLA-trygghet även på fritiden (bild 5)

OFLA-fritidsolycksfallsförsäkringen i LPA är fördelaktig. Förmånerna är desamma som i arbetsskadeförsäkringen. Det betyder att alla sjukvårdskostnader vid ett olycksfall ersätts utan tak eller självrisk. Det finns inga begränsningar gällande idrottsgren, utan också de som sysslar med till exempel någon självförsvarsport eller dykning kan få försäkringen.

Man måste ansöka särskilt om fritidsförsäkringen. Observera att försäkringspremien är avdragsgill vid beskattningen.

Det lönar sig att ta arbetsskadeförsäkring och fritidsolycksfallsförsäkring genast när lantbruksföretagararbetet börjar eller när man börjar delta i arbetet på hemgården. Hushållssysslor, såsom matlagning och uppvärmning av bostadsbyggnaden, hör till det privata hushållet. Om skador inträffar i sådana sysslor kan ersättning betalas bara från OFLA-fritidsolycksfallsförsäkringen.

Ibland är det svårt att skilja på arbete och fritid på en lantgård. Resor till tätorten betraktas som arbete bara om det finns ett klart tidsmässigt och ärendemässigt samband med något arbetsmoment. Till exempel om man håller på att reparera traktorn och beger sig till affären för att skaffa en reservdel som fattas, anses hela butiksresan höra till arbetet.

Säkerheten först (bild 6)

Med arbetarskyddsarbete avses förebyggande arbete för att minska förekomsten av olycksfall och yrkessjukdomar. Det lönar sig att ta upp arbetarskyddet som ett eget block i undervisningen. LPA:s enhet för hälsofrämjande tjänster ger information om frågor som gäller skydd och hälsa i lantbruket. Broschyrer, stordiaserier och videomaterial finns gratis tillgängliga. Enheten kan också på begäran skicka en föreläsare att tala om skydds- och hälsofrågor i lantbruket.

Lantbruksföretagaren svarar själv för skyddsåtgärder och sin arbetshälsa. Arbetarskyddslagen gäller anställd arbetskraft.

Skaffa information om riskerna i arbetet

Lantbruksföretagarens arbete är riskfyllt. Det lönar sig att skaffa kunskap om riskerna i arbetet och hur man kan undvika dem. Information fås till exempel på kurser och föreläsningar, i böcker och på internet.

Fundera ut metoder för att undvika risker

Alla gårdar och de människor som arbetar där är olika. Det finns ingen lösning som fungerar överallt. Därför lönar det sig att fundera ut lämpliga metoder för att undvika risker på den egna gården.

Kontrollera arbetsmetoder, maskiner och anordningar

Maskiner och anordningar måste vara i gott skick. Om man märker brister vid den regelbundna kontrollen bör särskilt de faktorer som medför fara elimineras i mån av möjlighet.

Det går inte att eliminera allt som är farligt, men till exempel en stark bullerkälla kan isoleras genom inkapsling.

Använd skyddsutrustning

Även när riskfaktorerna om möjligt har eliminerats eller annars åtgärdats är det klokt att använda skyddsutrustning.

Beakta gränserna för vad man själv orkar

Redan när arbetet planeras är det viktigt att vara medveten om gränserna för vad man själv orkar. Tillräckligt med tid måste reserveras för annat än arbete och speciellt för vila. Människans resurser är inte oföränderliga, utan ålder, sjukdom och olika livssituationer inverkar på vad man orkar.

Anslut dig till företagshälsovården för lantbruksföretagare

Företagshälsovården hjälper lantbruksföretagaren att må bra i arbetet. Hälsovård och gårdsbesök hör till företagshälsovården, och det är även möjligt att få sjukvård via den. Företagshälsovården för lantbruksföretagare kartlägger arbetarskydds- och hälsorisker och ger också råd vid problem att orka. Det lönar sig att kontakta hälsocentralen på orten och fråga om möjligheten att ansluta sig till företagshälsovården för lantbruksföretagare.

Risken för yrkessjukdomar (bild 7)

I lantbruksarbetet blir man utsatt för flera olika ämnen som kan medverka till uppkomsten av yrkessjukdomar. Exempel på sådana ämnen är djurepitel, mjöldamm, mögelsporer, förrådsqualster, tvättmedel och kemikalier.

Hos lantbruksföretagare kan dessa ämnen orsaka olika allergibetingade sjukdomar, såsom allergisk snuva och astma, lantbrukar- eller tröskdammlunga (allergisk alveolit, s.k. mögeldammlunga) och allergiskt eksem. För att de ska kunna godkännas som yrkessjukdomar fordras undersökningar på centralsjukhusnivå. Enbart symtom räcker inte för att konstatera en yrkessjukdom men är en bra orsak för vidare undersökningar. De första symtomen upptäcks ofta i samband med företagshälsovårdens besök.

Det är av största vikt att använda skyddsutrustning i lantbruksarbetet också i förebyggande syfte och det lönar sig att satsa på skydd oberoende av om allergier konstaterats eller inte. Det är en del av företagarens egen säkerhet och eget ansvar att använda skydd. Försäkringsersättningar kan inte betalas för åtgärder i förebyggande syfte. Finskspråkig information och bilder på www.mela.fi > Suojaintietoisuus.

En ny början genom rehabilitering (bild 8)

Rehabilitering är en ersättningsform inom olycksfallsförsäkringen. Rehabiliteringen omfattar alla metoder som har till syfte att återställa arbetsförmågan efter ett olycksfall eller en yrkessjukdom. Det kan vara fråga om medicinsk rehabilitering (t.ex. fysikalisk behandling) eller yrkesinriktad

rehabilitering (t.ex. omskolning till ett nytt yrke). Den yrkesinriktade rehabiliteringen kan också bestå av näringsunderstöd, som är understöd eller lån för att till exempel ändra produktionsinriktning eller starta eller nytt företag när det inte längre är möjligt att fortsätta i det tidigare arbetet.

Understöd kan också ges för anskaffning av redskap eller hjälpmedel som gör det möjligt att fortsätta i det tidigare arbetet. I förebyggande syfte kan man dock inte få försäkringsersättningar. Se www.lpa.fi > Pensioner > Rehabilitering.

LPA kan bevilja rehabilitering i form av omskolning antingen som arbetspensionsrehabilitering (om det finns risk för att man förlorar arbetsförmågan på grund av en sjukdom) eller som olycksfalls- eller yrkessjukdomsrehabilitering. Högst fyra års omskolning till ett nytt yrke ersätts, dessutom ersätts skolmaterial och skolresor. Ersättning för fyra års studier innebär att full pension betalas under utbildningen. Lantbruksföretagare har omskolats bland annat till skogsmaskinsförare, närvårdare samt företagare inom elbranschen eller handeln.

LPA:s broschyrer i ämnet:

LPA-trygghet för försäkrade

LPA-trygghet när du är oförmögen att arbeta